

АДМІНІСТРАТИВНЕ І ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 341.1+[336.1:339.7]

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТИВ СПІВПРАЦІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ І ГРУПОЮ СВІТОВОГО БАНКУ

С. Салій

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна,
e-mail: saliy.solomiya@gmail.com*

Проаналізовано правові акти, на основі яких побудована система відносин між Україною та Міжнародним валютним фондом і Групою Світового банку. Досліджено правову природу актів, у межах яких відбувається співпраця, а також наслідки їхнього впливу на правову та фінансову системи держави. Встановлено акти, що є міжнародними договорами і відповідно обов'язковими до виконання та передбачають накладення санкцій у разі недотримання зобов'язань. Розглянуто акти, що є недоговірними деклараціями за своєю правовою суттю і не містять зобов'язань, та не зумовлюють відповідних наслідків у разі невиконання. Охарактеризовано основні положення актів, що є договірними, а також актів, які є декларативними і рекомендаційними. Зроблено висновки, що для регулювання відносин України з МВФ і ГСБ використовують правові інструменти з різною юридичною силою, в тому числі акти, що належать до «м'якого права».

Ключові слова: Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку, правове регулювання, меморандум, концепція.

Співпраця України з глобальними міжнародними фінансовими організаціями – Міжнародним валютним фондом (МВФ) та Групою Світового банку (ГСБ) динамічно розвивається упродовж останніх років. Активне співробітництво з ними, перш за все, зумовлене політико-економічними чинниками, оскільки це є спосіб захисту національних інтересів України у геополітичному середовищі, а крім цього, кредити цих Організацій – потужне джерело фінансових засобів необхідних для реформування публічного сектора та основних галузей економіки в умовах збройного конфлікту. Саме тому надзвичайно важливо дослідити правовий аспект регулювання відносин, зокрема, встановити правову природу актів, на підставі яких побудована співпраця між Україною та міжнародними фінансовими організаціями. На нашу думку, важливим є, серед іншого, з'ясувати, чи акти, у межах яких ведеться співпраця, є міжнародними договорами, що є обов'язковими до виконання і передбачають накладення санкцій у разі недотримання зобов'язань, чи такі акти є недоговірними деклараціями за своєю правовою суттю і не містять зобов'язань, та не зумовлюють відповідних наслідків у разі невиконання.

Дослідження співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями привертає увагу багатьох учених. Основу теоретичним міркуванням цієї роботи заклали результати досліджень українських науковців: І. Б. Заверухи, Є. В. Палій, В. М. Репецького, В. І. Муравйова, О. І. Дунас, Н. І. Патики, О. І. Рогач. З огляду на

наведене, метою статті є на підставі аналізу актів, на яких побудована система відносин між Україною та Міжнародним валютним фондом і Групою Світового банку встановити шляхи, наслідки та природу їхнього впливу на правову та фінансову системи держави.

Співробітництво України з МВФ та ГСБ відбувається у тих правових формах та на основі умов, які використовують ці Організації. Загалом взаємовідносини розвиваються у межах договірних зобов'язань, при цьому договори можуть мати різні назви: угоди, конвенції, протоколи, акти, меморандуми, пакти, статuti, спільні заяви, декларації та інші, однак незалежно від назви, важливим є зміст договору, оскільки, як стверджує професор В. М. Репецький, усі ці назви виражають письмову домовленість, згідно з якою держави на правовій основі беруть на себе відповідні зобов'язання з певного кола питань окреслених відносин [9, с. 94].

Такий підхід закріплено у Віденській конвенції про право міжнародних договорів 1969 року (ст. 2) та Законі України «Про міжнародні договори України» (ст. 1), у яких договір визначено як міжнародну угоду, укладену між державами в письмовій формі і регульовану міжнародним правом, незалежно від того, чи викладена така угода в одному документі, двох чи кількох пов'язаних між собою документах, а також незалежно від її конкретного найменування. У практиці врегулювання відносин держав з міжнародними організаціями також використовують документи, які за своєю правовою природою не підпадають під режим типових міжнародних договорів у зв'язку зі специфічним способом укладення, змістом положень та наслідками невиконання. Однак такі акти також широко застосовують для узгодження волі двох чи більше суб'єктів міжнародного права.

У міжнародно-правовій доктрині розглянуто питання, чи є такі акти правовими, оскільки вони необов'язкові до виконання, тобто порушують головний принцип міжнародного права – *pacta sunt servanda*, що означає договори повинні виконуватися. Тому їх розглядають як певні зобов'язання політичного характеру, що не мають юридичного значення, а відповідно, і не регулюються міжнародним правом. Однак як стверджують Н. К. Динь та А. Пале з такою позицією не можна погодитися, оскільки вона ґрунтується на підміні понять «юридичний характер» та «обов'язковий характер» [2, с. 238]. Як правильно зазначив науковець Є. В. Палій недоговірні узгоджені акти, як і рекомендації міжнародних організацій, регулюються нормами міжнародного права, хоча і не є юридично обов'язковими, оскільки всі держави пов'язані принципом сумлінності [7, с. 463–472].

Загалом укладення договору з міжнародною організацією – це тривалий і складний процес, що передбачає прийняття тексту договору, встановлення його автентичності, підписання, ратифікація тощо. Натомість процедура і стадії укладення договорів з Міжнародним валютним фондом і Групою Світового банку мають свої особливості. Перш за все, Україна ініціює початок фінансових операцій з МВФ, який згодом делегує місію з метою обґрунтування доцільності виділення кредитів у підсумкових доповідях. Надалі українська сторона готує Лист про наміри з проханням про виділення кредиту та Меморандум, у якому обґрунтована економічна ситуація, у якій перебуває країна, а також спеціально розроблена й узгоджена з експертами МВФ комплексна програма вирішення економічних проблем держави, які призвели до необхідності виділення кредиту, і відповідні критерії, які є показниками виконання програми та підставою для виділення кредиту.

Затвердження Листа про наміри разом із Меморандумом відбувається шляхом прийняття відповідного рішення Виконавчою радою МВФ. Як правильно наголосив Є. В. Палій, на відміну від звичайної процедури укладення міжнародних

договорів, у цьому випадку немає обміну документами, чи взаємного підписання документа сторонами, крім того, про рішення Фонду державу повідомляють одразу ж, від держави не вимагають застосування внутрішньодержавних правових процедур задля укладення такої «угоди» та набуття нею чинності, що є необхідним для міжнародних угод, а самі угоди не реєструють у Секретаріаті ООН [8, с. 14]. Також не відбувається голосування за текст самого договору, а також не встановлюється автентичність його положень.

Надалі сторони повинні надати згоду на обов'язковість договору. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 року передбачає різні способи вираження згоди держави чи міжнародної організації на обов'язковість договору, зокрема, шляхом підписання договору, обміну документами, які становлять договір, ратифікації договору, його прийняття, затвердження, приєднання до нього або будь-яким іншим способом, про який домовилися (ст. 11). Однак у випадку виділення фінансової допомоги МВФ обидва документи підписують окремо: Лист про наміри – представниками уряду та центрального банку держави, а рішення МВФ – представниками Фонду. Не передбачено процедури ратифікації цього договору, його реєстрації чи опублікування. Віденська конвенція 1969 року визначає, що договір набирає чинності в порядку і в дату, що окреслені в самому договорі або погоджені між державами, які брали участь у переговорах (ст. 24), тоді як договори МВФ у більшості випадків набувають чинності з моменту затвердження рішення Виконавчою Радою МВФ. Тобто сама процедура укладення договору з МВФ є відмінною від тих, які застосовують до стандартних міжнародних договорів, що є обов'язковими до виконання.

Станом на сьогодні відносини між Україною і МВФ розвиваються у межах чотирирічної програми «Механізм розширеного фінансування» (EFF), що надає довгострокову допомогу для підтримки структурних реформ, спрямованих на подолання труднощів із платіжним балансом довгострокового характеру [9], затвердженої Виконавчою радою Фонду 11 березня 2015 року на суму 17,516 млрд дол. США (12,348 млрд СПЗ). Цей кредит використовують для підтримки заходів, що передбачені у Листі про наміри та «Меморандумі про економічну і фінансову політику» (Меморандум) від 2 березня 2017 року. Тобто відносини між сторонами регулюються на основі двох документів, а саме Листа про наміри, що містить Меморандум та самого рішення Виконавчої ради Фонду. Структурно це зображено на рис.

Українська влада направила «Лист про наміри» до МВФ 2 березня 2017 року з метою підтвердити зобов'язання України щодо проведення політики та виконання завдань економічної програми, які підтримує програма «Механізм розширеного фінансування» (EFF) [5, с. 1]. Варто звернути увагу, що до цього Листа було відправлено інший додатковий «Лист про наміри» 29 березня 2017 року, у якому повідомлено про події, що негативно впливають на економічні прогнози, зокрема загострення конфлікту на сході України, втрата контролю над активами українських компаній, розташованих на територіях, не підконтрольних українському Уряду, зупинення усіх товаропотоків, за винятком гуманітарної допомоги, з/на не підконтрольні Уряду території, доки не буде повернуто право власності на вищезгадані компанії. У відповідь на Листи Виконавча рада МВФ схвалила третій перегляд програми EFF 3 квітня 2017 року та прийняла рішення про виділення наступного, четвертого, траншу фінансової допомоги в розмірі 1 млрд дол. США [3, с. 1].

Лист про наміри від 2 березня 2017
Додатковий Лист про наміри від 29 березня 2017
«Меморандум про економічну і фінансову політику»

- 
- А. Грошово-кредитна і валютно-курсова політика**
 - В. Напрямки політики у фінансовому секторі**
 - С. Політика щодо доходів**
 - Д. Фіскальна політика**
 - Е. Політика в енергетичному секторі**
 - Є. Урядування, бізнес-клімат та реформа державних підприємств**

Рішення Виконавчої ради МВФ

Рис. Правове регулювання відносин України з МВФ і ГСБ

Джерело: склав автор за даними:

<https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=46564506>

Додатком до «Листа про наміри» від 2 березня 2017 року є «Меморандум про економічну і фінансову політику», що передбачає заходи у відповідних сферах, необхідних для підтримки фіскальної та зовнішньої стабільності, зменшення фінансової вразливості та реформування. На переконання Д. Голда, лист про наміри – це декларація держави про наміри, а саме рішення Фонду передбачає умови використання його ресурсів, хоча вони причинно-наслідково і пов'язані між собою, однак, не створюють правового інструменту, який би міг називатися міжнародним договором [12, с. 46, 47]. Лист про наміри, що передбачає використання коштів у різних галузях економіки держави, політику виходу держави із проблемної ситуації, зазвичай із конкретними цілями та методами, є лише додатком до рішення Фонду щодо надання механізму стенд-бай [7, с. 463–472]. Натомість рішення МВФ містить положення щодо питання викупу валюти, суми валюти, яку держава може купити, та терміну, коли валюта повинна бути викупленою. У рішенні вказано, що у випадку недотримання державою політики, викладеної в листі про наміри, вона не зможе купувати валюту, поки не узгодить це з Фондом [12, с. 46]. На думку Є. В. Палія, між сторонами не відбувається укладення двосторонньої угоди, оскільки рішення приймає односторонньо Фонд на підставі поданого державою листа про наміри [8, с. 14].

З метою підвищення рівня раціональності та ефективності використання кредитних ресурсів МВФ надання коштів відбувається частинами (траншами), які надають у зв'язку з виконанням відповідних умов (рекомендацій) Фонду у сфері економічної політики. З огляду на значущість умов для реалізації усієї програми, важливо проаналізувати правову природу цих умов, які є невід'ємною частиною фінансової допомоги МВФ. На думку Д. Голда, умовності – це не правовий термін. Немає чітких стандартів їх застосування. Статті Угоди не встановлюють конкретного переліку умов, які держава повинна виконати задля отримання фінансування [11, с. 2]. Держава сама розробляє та пропонує програму економічних реформ у Листі про наміри, що у майбутньому виступають умовами для виділення

подальших траншів, оскільки таким способом МВФ контролює виконанням програми реформування.

Як уважає Є. В. Палій, на відміну від зобов'язань сторін виконувати умови кредитного договору, виконання програми не визнають як договірне зобов'язання. А непоодинокі критика діяльності Фонду як наднаціонального органу є не виправданою. Адже перш за все програму реформування економіки держави розробляє безпосередньо сама держава, її спеціалісти та урядовці, лише з урахуванням рекомендацій Фонду, і це суверенна прерогатива держав приймати чи не приймати такі рекомендації, оскільки немає жодних зобов'язань держави звертатися до Фонду за допомогою, чи навіть бути членом цієї організації. Крім того, держава не може оскаржити неефективність порад Фонду, тобто існують винятково консультаційні відносини і ніяк не зобов'язання сторін, які, власне і формують договір [8, с. 14].

Науковець Р. М. Ластра стверджує, що основна ідея встановлення умов полягає в тому, що якщо держава, яка звертається за допомогою, переживає проблеми платіжного балансу, і не проводить жодних змін чи реформ, – вона продовжуватиме витратити більше, аніж вона отримує. Крім того, умовності відповідають природі ресурсів Фонду, адже кошти є вичерпними і спрямовуються на користь усіх членів цієї організації. Умови Фонду у той же час свідчать про кредитоздатність держави, про те, що вона є в процесі удосконалення економічної політики, що привертає увагу інших кредиторів та інвесторів [14, с. 167–182]. На думку науковця Д. Голда, якби механізми МВФ мали договірний характер, тоді у разі недотримання зобов'язань треба було б з'ясувати причини їх невиконання, тобто чи це було вчинено умисно, чи у зв'язку зі зовнішніми обставинами, чи через поєднання таких чинників, і застосувати відповідні санкції. Однак МВФ ніколи не мав наміру з'ясувати такі обставини, і тим паче використовувати поняття «порушення міжнародних зобов'язань державою» чи обмежувати державу у користуванні капіталом Фонду [13, с. 7].

Ще одним аргументом на підтримку такої позиції є рішення Фонду 1979 року щодо використання матеріальних ресурсів, де зазначено, що «механізми стенд-бай не є міжнародними угодами, і тому у документації та в листі про наміри слід уникати договірної термінології» [15, с. 78]. Погоджуємося із твердженням Є. В. Палія, що таким способом сторони намагались уникнути встановлення додаткових зобов'язань для держави-позичальниці, втручання у внутрішню політику та економіку держави та не порушувати принципів невтручання у внутрішні справи держав і суверенної рівності держав [8, с. 14].

Цікавою є думка Д. Голда про те, що механізми стенд-бай та розширеного фінансування доцільно відносити до «м'якого економічного права», оскільки такі зобов'язання є надто широкими за своїм змістом. Оскільки, як стверджує М. В. Буроменський, поняття «м'яке право» відображає прагнення як держав, так і міжнародних організацій визначити місце таких міжнародних документів, які первинно не належать до міжнародних угод, але значення яких виходить за межі морально-політичних зобов'язань, оскільки сторони не встановлюють для себе чіткі права й обов'язки, проте прагнуть письмово зафіксувати певний рівень відносин, що склалися між ними [6, с. 50]. Отже, Лист про наміри та рішення МВФ є лише деклараціями і виступають підтвердженням того, що українська сторона має намір дотримуватися програми реформ Меморандуму, однак цей Лист не спрямований на виникнення зобов'язань, що будуть обов'язковими до виконання сторонами. Крім цього, Лист про наміри регулює надзвичайно широке коло

питань, а також його корегують протягом дії усієї програми «Механізм розширеного фінансування», що ще раз підтверджує відмінність такого акту, оскільки він не є узгодженим відразу як у більшості міжнародних договорів.

Співпраця між Україною та Групою Світового банку відбувається у межах «Концепції партнерства Світового банку з Україною на 2017–2021 фінансові роки» (Концепція), що схвалена Радою Директорів Світового банку 20 червня 2017 року [4]. Концепція є стратегічним документом у відносинах між сторонами і змістовно складається з таких елементів:

I. ВСТУП

II. СИТУАЦІЯ В КРАЇНІ ТА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

III. КОНЦЕПЦІЯ ПАРТНЕРСТВА З БОКУ ГРУПИ СВІТОВОГО БАНКУ

A. Програма уряду та стратегія на середньострокову перспективу

B. Концепція партнерства з Україною, що пропонується Групою Світового банку

- Огляд виконання та досвіду реалізації Стратегії партнерства з Україною за результатами консультацій із зацікавленими сторонами;
- Огляд стратегії Групи Світового банку;
- Питання комплексного характеру: краще урядування, протидія корупції та залучення громадян.

C. Реалізація Концепції партнерства з Україною на 2017–2021 фінансові роки

- Поточний портфель;
- Потенційні нові кредитні;
- Управління фінансами та здійснення закупівель;
- Залучення громадян;
- Партнерство та координація.

IV. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ КОНЦЕПЦІЇ

V. ДОДАТКИ

Джерело: склав автор на основі «Концепції партнерства Світового банку з Україною на 2017–2021 фінансові роки»

Аналізуючи правову природу цього документа варто звернути увагу на декілька моментів. Перш за все, процедура прийняття Концепції, як і Листа про наміри МВФ, не передбачає усталеного для міжнародних договорів порядку укладення, немає обміну документами, перевірки автентичності, взаємного підписання документа сторонами тощо. Однак проект розробляють обидві сторони й остаточний варіант затверджують рішенням Ради Директорів Світового банку. По-друге, Концепція характеризується комплексністю, оскільки врегульовує широке коло питань, зокрема, у ній проведено аналіз поточної соціально-політичної ситуації в Україні та економіці, передбачено її цілі, завдання та відповідні напрями реформування, що відбуватимуться, а також розглянуто заходи, які вживатимуть для зменшення ризиків, що можуть негативно впливати на реалізацію цієї Концепції. Тобто вона охоплює багато різних питань, серед яких зобов'язання сторін не є чітко визначеними.

По-третє, у Концепції визначено, що у разі виникнення певних ризиків чи перешкод, діяльність Групи Світового банку в Україні буде скорегована. Тобто Концепція є дещо попередньою, її можуть переглядати упродовж імплементації. Тобто Концепція партнерства за своєю правовою суттю не є міжнародним дого-

вором, обов'язковим до виконання сторонами, а рекомендаційним. Тобто домовленості у межах цієї Концепції можна також віднести до «м'якого права».

Однак надзвичайно важливим є питання, що стосується кредитних договорів, які укладають між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР) для реалізації відповідних проектів, оскільки з приводу них простежується зовсім інший підхід до врегулювання. Перш за все, проаналізуємо порядок укладення кредитних договорів. Представники Банку в Україні можуть ініціювати співпрацю, проте надалі кожен проект готує українська сторона, однак за їх проханням експерти Світового банку можуть надавати консультації. Після цього, проект оцінює Банк на предмет відповідності технічним та інституційним вимогам, проводить фінансовий аналіз витрат, що закладені у проєкті, проводить економічний аналіз щодо ролі цього проєкту в макроекономічній політиці, а також чи не матиме він негативного впливу на навколишнє середовище. Тобто рішення приймають за результатами висновків експертів та попередніх оцінок ефективності проєкту. Перед тим як буде підписаний договір, його передають на затвердження Виконавчій раді, яка ретельно його вивчає та видає відповідну резолюцію, а також надає письмове підтвердження Президент Банку щодо відповідності умов договору Статтям Угоди. Договір підписує Президент Світового банку або його Віце-президент, після чого копію резолюції офіційно передають українській стороні під час урочистого підписання відповідного договору. Договір набуває чинності після ратифікації Верховною Радою України та спрямування документів депозитарію [10, с. 88–99].

Як стверджує науковець А. Б. Альтшулер, різноманітність кредитних угод не дає можливості сформуванню єдиної структури кредитної угоди, проте він виокремлює такі елементи типової кредитної угоди: преамбула, положення, що виражають згоду кредитора надати кошти, цільове призначення кредиту, загальна сума коштів, порядок та строк використання кредиту, розмір відсоткової ставки, спосіб, умови та строки погашення основного боргу і виплати відсотків за кредитом, відкриття кредитних рахунків і порядок перерахунку коштів, і вершальна частина, у якій містяться норми щодо вступу договору в силу, денонсації угоди тощо [1, с. 116]. Тобто угоди України з МБРР мають свої особливості, однак порядок їх укладення відповідає загальній практиці прийняття міжнародного договору, а також зміст угоди свідчить про те, що такий договір підлягає обов'язковому виконанню.

Отже, Україна є суверенним суб'єктом міжнародного права, яка самостійно розробляє політику в сфері організації фінансової системи, що безпосередньо реалізується під час розробки Листа про наміри з МВФ, Концепції партнерства зі Світовим банком та кредитних угод з МБР, оскільки ці акти готує українська сторона і за необхідності проводить консультації з експертами відповідних Організацій. Проаналізувавши правові основи регулювання відносин України з міжнародними фінансовими організаціями, можна стверджувати, що вони відбуваються у різних правових формах, що безпосередньо впливає на їх виконання.

Угода з МВФ про фінансування складається із двох документів, що мають недоговорний та рекомендаційний характер: Листа про наміри разом із Меморандумом та рішенням Фонду про надання фінансування. Ці акти виступають специфічним правовим механізмом співпраці МВФ з Україною, що за своєю природою не відповідають типовому міжнародному договору, відповідно вони формально не створюють юридичних зобов'язань і не є обов'язковим до виконання. Крім цього, співробітництво ведеться у межах чотирирічної програми «Механізм розширеного фінансування», тому нестабільність та непередбачуваність публічних фінансів не сприяє продукуванню традиційних зобов'язальних норм у контексті співпраці з

МВФ. Однак для регулювання відносин з ГСБ використовують правові інструменти з різною юридичною силою. Концепція партнерства має декларативний характер, проте кредитні угоди з МБПП є обов'язковими для виконання.

Список використаних джерел

1. Альтшулер А. Б. Международное валютное право. Москва: Международные отношения, 1984. 256 с.
2. Динь Н. К., А. Пелле, П. Дайе. Международное публичное право: в 2 т. ; [пер. с франц. Е. Маричева ; науч. ред. В. Евинтов]. Київ: Сфера, 2000–2001.
3. Додатковий Лист про Наміри. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=38126682>
4. Концепція партнерства Світового банку з Україною на 2017–2021 фінансові роки. URL: <http://documents.worldbank.org>
5. Лист про наміри. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=46564506>
6. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М. В. Буromенського. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 336 с.
7. Палій С. В. Правова характеристика механізмів стэнд-бай Міжнародного Валютного Фонду // Правова держава: щорічник наук. пр. 2008. Вип. 19. С. 463–472.
8. Палій С. В. Правовий статус угод Міжнародного валютного фонду та Міжнародного банку реконструкції та розвитку: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2009. 20 с.
9. Репецький В. М., Лисик В. М., Микієвич М. М. та ін. Міжнародне публічне право: підручник; за ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2012. – 437 с.
10. A guide to The World Bank. Third Edition. – URL: <https://openknowledge.worldbank.org>
11. Gold J. Conditionality. IMF Pamphlet Series No. 31. – Washington DC : IMF 1979. – 51 p. – P. 2
12. Gold J. On the Difficulties of Defining International Agreements: Some Illustrations from the Experience of the Fund / Economic and Social Development: Essays in Honour of Dr. C.D. Deshmukh. – Bombay, 1972. – P. 25–44. – P. 46.
13. Gold J. The Legal Character of the Fund's Stand-By Arrangements and Why It Matters. Pamphlet Series, No. 35. – Washington, D.C. : International Monetary Fund, 1980. 54 p – P. 46, 47.
14. Lastra R.-M. IMF Conditionality // Journal of International Banking Regulation. – 2002. – Vol. 4. – P. 167–182.
15. Use of Fund's General Resources and Stand-By Arrangements Decision No 6056-(79/138): Selected Decisions and Selected Documents of the International Monetary Fund. Thirty-Second Issue. – Washington, D.C. : 2007. – P. 78.

References

1. Al'tshuler, A. B. (1984). *Mezhdunarodnoye valutnye pravo*. Moskov: Mezhdunarodnye otnoshenia.
2. Dyn', N., Pelle, A., Daye, P. (2000). *Mizhнародne publichne pravo*. Kyiv: Sphera.
3. *Dodatkovuyi lyst pro namiry*. Retrieved from <https://bank.gov.ua/doccatalog>
4. *Kontseptsiya partnerstva Svitovogo banku z Ukrainoyu na 2017-2021 finansovi roky*. Retrieved from <http://documents.worldbank.org.pdf>
5. *Lyst pro namiry*. Retrieved from <https://bank.gov.ua/doccatalog/document>
6. Buromenskiy, M. V. Ed. (2006). *Mizhнародne publichne pravo*. Kyiv: Uyrinkom.
7. Paliy, Ye.V. (2009). *Pravovyi status uhod Mizhнародного valutnogo fondu ta Mizhнародnogon banku rekonstruktsii ta rozvytku. Dissertation abstract*. Kyiv.
8. Paliy, Ye. V. (2008). *Pravova charakterystyka mehanizmiv stend-bay Mizhнародного valutnogo fondu. Pravova derzhava: schorichnyk naukovykh prats'*, 19, 463–472.

9. Repetsky, V. M., Lysyk, V. M., Mykievich, M. M. (2012). *Mizhnarodne publichne parvo: pidruchnyk*. Lviv: Znannya.
10. *A guide to The World Bank. Third Edition*. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/2342/638430PUB0E1>
11. Gold, J. (1972). On the Difficulties of Defining International Agreements: Some Illustrations from the Experience of the Fund. *Economic and Social Development: Essays in Honour of Dr. C. D. Deshmukh*. Bombay, 25–44.
12. Gold J. (1979). *Conditionality. IMF Pamphlet Series* Washington DC: IMF. 31.
13. Gold J. (1980). *The Legal Character of the Fund's Stand-By Arrangements and Why It Matters*. Pamphlet Series, Washington, D.C.: International Monetary Fund. 35.
14. Lastra R.-M. (2002). IMF Conditionality. *Journal of International Banking Regulation*, 4, 167–182.
15. *Use of Fund's General Resources and Stand-By Arrangements Decision No 6056-(79/138): Selected Decisions and Selected Documents of the International Monetary Fund*. Thirty-Second Issue. (2007). Washington, D.C. (December 31).

*Стаття: надійшла до редакції 02.10.2017
прийнята до друку 24.10.2017*

LEGAL CHARACTERISTICS OF ACTS OF COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND THE INTERNATIONAL MONETARY FUND AND THE WORLD BANK GROUP

S. Saliy

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: saliy.solomiya@gmail.com*

The dynamic character of the development of Ukraine's relations with the International Monetary Fund (IMF) and the World Bank Group (WBG) necessitates a study of the legal nature of the acts, on the basis of which cooperation between Ukraine and international financial organizations is based.

As of today, relations between Ukraine and the IMF are developing within the framework of the «Extended Fund Facility» Program, that provides long-term assistance in structural reforms realization aimed at overcoming the long-term difficulties with a balance of payments. The legal basis for the regulation of cooperation constitutes of two documents, namely the Letter of Intent, containing the Memorandum, and the decision of the Executive Council of the Fund. These acts provide a specific legal mechanism for cooperation between the IMF and Ukraine, which by their nature do not correspond to standard international agreements, respectively, they formally do not create legal obligations and are not binding. The letter of intent regulates an extremely wide range of issues and it is adjusted throughout the entire the «Extended Fund Facility» Program, which again confirms the different nature of such an act, because it is not agreed immediately as it is accepted in most international treaties. In addition, the cooperation is carried out within the framework of a four-year Program, therefore instability and unpredictability of public finances do not contribute to the production of traditional binding standards in the context of cooperation with the IMF.

Cooperation between Ukraine and the World Bank Group takes place within the framework of the «Concept of the World Bank's Partnership with Ukraine for the financial years 2017–2021» (Concept), approved by the World Bank's Board of Directors on June 20, 2017. Having analyzed the acts in the sphere of cooperation with the WBG, it can be argued that

legal instruments with different legal force are used. The concept of partnership, by its legal nature, is not an international agreement, that is binding on the parties, but it is of a recommendatory nature. Namely, agreements within the framework of this Concept can also be attributed to «soft law». However, Ukraine's loan agreements with IBRD have their own peculiarities, but the order of their conclusion is consistent with the general practice of adopting an international agreement, and the content of the agreement indicates that such a contract is a subject to mandatory execution.

Thus, Ukraine is a sovereign subject of international law that independently develops a policy for the organization of the financial system that is directly implemented when drafting the Letter of Intent with the IMF, the Partnership Concept with the World Bank and loan agreements with the IBRD, as these acts are prepared by the Ukrainian side and if necessary consultations with the experts of the relevant Organizations are conducted. Having analyzed the legal framework for regulating of Ukraine's relations with the International Monetary Fund and the World Bank Group, it can be argued that these relations take place in different legal forms, which directly affects their implementation.

Keywords: International Monetary Fund, World Bank Group, legal regulation, memorandum, concept.